

Brussel, 30 november 2018
(OR. en)

14518/18

POLGEN 217

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Betreft:	Verdere ontwikkeling van de strategische agenda 18-maandenprogramma van de Raad (1 januari 2019 - 30 juni 2020)

Voor de delegaties gaat hierbij het 18-maandenprogramma van de Raad, dat is opgesteld door de komende voorzitterschappen (Roemenië, Finland en Kroatië) en de hoge vertegenwoordiger in haar hoedanigheid als voorzitter van de Raad Buitenlandse Zaken.

Het programma**I. INLEIDING**

De drie voorzitterschappen worden na afloop van de huidige institutionele cyclus verantwoordelijk voor het sturen van de werkzaamheden van de Raad. Het voorzitterschapstrio wil voor een vlotte overgang naar de volgende wetgevingscyclus zorgen en zal alles in het werk stellen om dat proces zo soepel mogelijk te laten verlopen, voor zover dit binnen de grenzen van zijn bevoegdheden ligt. De drie voorzitterschappen zullen nauwe en constructieve betrekkingen opbouwen met de nieuwe institutionele actoren, zodat het normale werkritme en de normale wetgevingsactiviteit snel kunnen worden hervat.

De hoofdprioriteit aan het begin van het voorzitterschapstrio wordt het voltooien van de nog openstaande dossiers van de huidige strategische agenda, in de eerste plaats de dossiers die worden genoemd in de gezamenlijke verklaring over de wetgevingsprioriteiten van de EU voor 2018-19. Aan het begin van de nieuwe institutionele cyclus zullen de drie voorzitterschappen de werkzaamheden in de Raad afstemmen op de prioriteiten van de volgende strategische agenda, die naar verwachting in 2019 zal worden aangenomen, rekening houdend met het resultaat van de top in Sibiu.

De drie voorzitterschappen beklemtonen het belang van de gemeenschappelijke waarden van de Unie: eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Zij willen het vertrouwen van de burger en het bedrijfsleven in het Europese project versterken, en het concurrentievermogen, de economische groei en investeringen stimuleren. Het voorzitterschapstrio zal ten behoeve van de ontwikkeling van de Europese Unie als geheel speciaal de nadruk leggen op het versterken van de economische, sociale en territoriale cohesie en van de waarden en gemeenschappelijke doelstellingen die daaraan ten grondslag liggen.

Het voorzitterschapstrio beklemtoont hoezeer het van belang is het multilateralisme te versterken en te bestendigen, en om zowel binnen als buiten de EU de Agenda 2030 voor het voetlicht te plaatsen. De drie voorzitterschappen streven naar grotere eensgezindheid en meer consensus op Europees niveau en zal daartoe gezamenlijke en inclusieve initiatieven bevorderen waar alle lidstaten profijt uit trekken.

Het trio zal zich inzetten voor een Europese Unie die dichtbij de burger staat, transparant handelt, en de beginselen van goed bestuur en betere regelgeving in acht neemt, zodat er meer burgergericht beleid komt. De drie voorzitterschappen zullen tevens inzetten op het verbeteren van de kennis over de EU en op bewustmaking over het burgergerichte EU-beleid, vooral onder jongeren.

Een toekomst met 27 lidstaten

De drie voorzitterschappen zullen alles doen om het werk dat nodig is voor het brexitproces zo doeltreffend en tijdig mogelijk te verrichten, en de eenheid van de 27 lidstaten te bevorderen.

In overeenstemming met de verklaring van Rome zullen de werkzaamheden met het oog op de aanneming van een nieuwe strategische agenda tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad van juni 2019, worden voortgezet.

Meerjarig financieel kader 2021-2027

De begroting van de Europese Unie, zoals bepaald in het meerjarig financieel kader (MFK), is een essentieel middel om onze gedeelde doelstellingen te verwezenlijken en onze afspraken na te komen.

Het voorzitterschapstrio wil bijdragen aan de afronding van de onderhandelingen over het MFK voor 2021-2027, in nauwe samenwerking met de voorzitter van de Europese Raad. Dit zal de voornaamste prioriteit voor het voorzitterschapstrio zijn. Ook zal het trio trachten de sectorale voorstellen die verband houden met het volgende MFK af te ronden.

Het voorzitterschapstrio zal speciale aandacht besteden aan het vinden van het juiste evenwicht tussen traditionele beleidssectoren en nieuwe gemeenschappelijke prioriteiten en uitdagingen.

Het trio zal extra aandacht geven aan, en zich extra inspannen voor alle wetgevingsvoorstellen die verband houden met het MFK voor 2021-2027.

II. EEN UNIE VOOR BANEN, GROEI EN CONCURRENTIEVERMOGEN

De Europese Unie beleeft nu al zes jaar een economisch herstel dat tot in elke lidstaat doordringt. Dit biedt de kans om de hervorming van de eengemaakte markt te consolideren, zodat de groei en het concurrentievermogen verder aangewakkerd kunnen worden.

Eengemaakte markt

De Europese eengemaakte markt bestaat al meer dan 25 jaar en is een belangrijke motor voor groei, investeringen en handel in de EU. De eengemaakte markt heeft bovendien een sterke wereldwijde dimensie, die van de EU een competitievere handelspartner maakt, en investeren aantrekkelijker maakt. Naast het voltooien en het doeltreffend uitvoeren van de relevante strategieën moet de EU verder werk maken van een toekomstbestendige en eerlijke eengemaakte markt die klaar is voor het digitale tijdperk en concurrentievermogen, innovatie en duurzaamheid faciliteert. Het voorkomen van dubbele kwaliteitsnormen in de eengemaakte markt is hierbij cruciaal. Daarom zegt het voorzitterschapstrio toe om verder werk te maken van de uitkomsten van de besprekingen in het kader van de Leidersagenda in december 2018, op basis van een overzicht van de Commissie wat betreft de uitvoering, toepassing en handhaving van wetgeving die essentieel is voor het functioneren van de eengemaakte markt, en een Commissie-evaluatie van de resterende belemmeringen en de mogelijkheden voor een volledig functionerende eengemaakte markt.

De EU heeft een krachtig industriebeleid nodig, en de drie voorzitterschappen zullen de besprekingen over de strategische langetermijndoelstellingen van de EU op dit gebied voortzetten. Een goed functionerende eengemaakte markt bevordert het succes van de Europese industrie. Ook zal worden verder gewerkt aan een meer geïntegreerde dienstenmarkt, de digitale economie - onder meer het voltooien van de digitale eengemaakte markt -, de gegevens- en platformeconomie, de juiste digitale infrastructuur en een operationeel kader om de digitale transformatie van de Europese industrie en de Europese ondernemingen te ondersteunen en innovatie dankzij kunstmatige intelligentie te stimuleren.

De eengemaakte markt vereist niet alleen de nodige interconnectiviteit tussen alle lidstaten en regio's van de EU, maar ook tussen de EU en haar mondiale partners. De verbetering en voltooiing van de trans-Europese netwerken, onder meer met het oog op EU-brede digitale connectiviteit, is daarom van belang, evenals de voorbereiding voor de geplande herziening ervan in 2023.

Een billijke en doeltreffende belastingheffing garanderen, blijft een belangrijke prioriteit. Tegelijkertijd bestaat er een reële noodzaak om onze belastingstelsels aan te passen aan het digitale tijdperk. In dit verband zullen de drie voorzitterschappen voortwerken aan de Commissievoorstellen over het belasten van de digitale economie, in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad. Ook zullen zij de werkzaamheden met betrekking tot alle andere lopende belasting-gerelateerde voorstellen voortzetten. Het voorzitterschapstrio zal er met name naar streven om resultaten te boeken inzake het nieuwe en definitieve btw-stelsel.

Er moet worden voortgewerkt aan de herziening van het milieubeleid, om bij te dragen aan groene groei, de circulaire en bio-economie, de biodiversiteit en duurzaam waterbeheer, met name de bescherming en het duurzame gebruik van de oceanen en zeeën.

Het trio zal trachten verder te werken aan het voorstel ter hervorming van de zomertijdrichtlijn.

Ook zal het trio macroregionale samenwerking en strategieën promoten.

Ondernemerschap en het scheppen van banen

Het bevorderen van een klimaat van ondernemerschap en het scheppen van banen blijft van essentieel belang om bedrijven in Europa te helpen floreren, met name kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), die voor werkgelegenheid en groei zorgen. Daarom meent het trio dat het bij het voorstellen en aannemen van wetgeving belangrijk is om het "denk eerst klein"-principe toe te passen met het oog op de belangen van kmo's.

De daling van de werkloosheid en de stijging van de arbeidsparticipatie mogen als een belangrijk succes worden beschouwd. Toch moeten er verdere inspanningen worden gedaan om de langdurig werklozen weer te integreren in de arbeidsmarkt, om jongeren te helpen bij het ontwikkelen van de vaardigheden die zij nodig hebben om actief deel te nemen aan de arbeidsmarkt, en om de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt te vergroten.

Ook moet toerisme een prominentere plaats op de EU-agenda krijgen, vooral om bij te dragen tot groei en werkgelegenheid.

Investerings

Hoewel er na de economische crisis vorderingen zijn gemaakt bij het aanpakken van de investeringskloof, onder meer door het investeringsplan voor Europa, blijft het van cruciaal belang om investeringen te bevorderen. Dit betekent onder meer dat het beleid inzake onderzoek en innovatie moet worden blijven beschouwd als een bron van groei. Vandaar dat de werkzaamheden aan Horizon Europa en InvestEU zullen worden voortgezet. Voorts zal het cohesiebeleid zal een belangrijke rol spelen om meer investeringen en een groter concurrentievermogen te bewerkstelligen. Een gemoderniseerd gemeenschappelijk landbouwbeleid zal bijdragen tot voedselzekerheid, milieubescherming, aanpassing aan klimaatverandering, en tot het duurzame behoud van de levensvatbaarheid van plattelandsgebieden. Een akkoord over het MFK 2021-2027 en de daarmee verband houdende sectorale voorstellen zijn cruciaal voor het aanpakken van huidige en toekomstige uitdagingen.

Economische en monetaire unie

De drie voorzitterschappen zullen de werkzaamheden inzake het verdiepen van de economische en monetaire unie (EMU) voortzetten. Het kalme economische klimaat van vandaag zorgt ervoor dat de EMU kan worden verdiept en versterkt teneinde beter bestand te zijn tegen economische crises. In dit verband is het van essentieel belang om de link tussen banken en staten te verbreken, rekening houdend met ontwikkelingen op internationaal niveau. Nu er overeenstemming is gevonden over risicobeperking en risicodeling zijn er verdere inspanningen nodig met betrekking tot de versterking van de bankenunie, onder meer wat betreft het voorstel inzake het Europees depositoverzekeringstelsel en de uitvoering van het ESM-achtervangmechanisme voor het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds, en met betrekking tot de verdere ontwikkeling van de kapitaalmarktenunie. De regels van het stabiliteits- en groeipact moeten eenvoudiger worden. Om toetreding tot de euro aan te moedigen, moet er meer werk worden gemaakt van het voorgestelde steunprogramma voor hervormingen waaronder de convergentiefaciliteit.

III. EEN UNIE DIE AL HAAR BURGERS STERK MAAKT EN BESCHERMT

De Europese burger verwacht van de Europese Unie meer dan alleen economische voordelen. Onderwijs, met inbegrip van een leven lang leren, cultuur, sport, en beleid gericht op de jongeren zijn niet alleen vanuit het oogpunt van concurrentievermogen van belang, maar ook voor de inclusiviteit en de cohesie van onze samenlevingen. De drie voorzitterschappen zullen verder werken aan de uitvoering van beleidsmaatregelen ter versterking van de sociale dimensie, het aanpakken van de discrepantie tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden, en de bevordering van het niveau van sociale bescherming voor burgers.

De arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door snelle technologische veranderingen. Om de hoge competitiviteit en productiviteit van Europa te behouden, hebben Europese burgers de juiste vaardigheden voor de nieuwe mondiale arbeidsmarkt nodig. Dit behelst het investeren in mensen en onderwijs, met de nadruk op het anticiperen op toekomstige behoeften aan vaardigheden, het ontwikkelen van nieuwe cruciale, relevante en transversale vaardigheden, zoals vaardigheden op het gebied van digitalisering, cyberbeveiliging, mediageletterdheid, robotisering en kunstmatige intelligentie. Voorts moet er extra aandacht komen voor de ontwikkeling van jeugdwerk en de kwaliteit daarvan, en voor gelijke kansen voor alle jongeren. De EU-dimensie in het middelbaar onderwijs kan eveneens worden vergroot. Er zal intensief worden gewerkt aan de onderhandelingen over het Erasmus-programma, dat symbool staat voor het Europese project.

Het voorzitterschapstrio zal met name aandacht besteden aan het bevorderen van mobiliteit, inclusiviteit en excellentie, en tevens bijdragen aan de bevordering van Europese waarden. Er moeten beslissingen worden genomen over de volgende generatie samenwerkingskaders op het gebied van onderwijs, jeugdzaken, cultuur en sport (zoals het ET 2020-kader, de nieuwe EU-strategie voor jongeren), en deze zullen snel moeten worden uitgevoerd.

Gelijke kansen en sociale integratie moeten in al het EU-beleid worden bevorderd; hieronder valt ook gendergelijkheid en gendermainstreaming, de sociale inclusie van personen met een beperking en de ondersteuning van activiteiten ter bestrijding van armoede, met name kinderarmoede, met inachtneming van de bevoegdheden van de lidstaten.

In de volksgezondheid moeten er meer inspanningen worden geleverd om voor alle burgers van de EU toegang tot gezondheidszorg te garanderen, de veiligheid en mobiliteit van de patiënten te waarborgen en kansen te grijpen die worden geboden door nieuwe medische technologieën. Er zal hernieuwde inzet nodig zijn om de uitdagingen in verband met het demografisch tekort en de vergrijzing aan te gaan. Op EU-niveau kan de samenwerking inzake transplantatie en orgaandonatie nog worden geïntensiveerd om meer levens te redden.

IV. NAAR EEN ENERGIE-UNIE MET EEN TOEKOMSTGERICHT KLIMAATBELEID

De EU is een wereldleider bij de aanpak van klimaatverandering en wat betreft milieubeleid. Meer in het bijzonder is het zaak dat de EU haar leiderschap bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs behoudt en versterkt, en daarbij speciale aandacht schenkt aan mitigatie van en aanpassing aan klimaatverandering, inclusief het punt klimaatfinanciering. Van belang daarbij is het bepalen van de langetermijnstrategie van de EU voor een koolstofarme samenleving. Actie is geboden om de overgang naar een koolstofarme economie in goede banen te leiden, met name in sectoren waar de decarbonisatie nog achterblijft, en om maatregelen uit te voeren die de energie-efficiëntie moeten verbeteren en tegelijkertijd de Europese burgers zekere en betaalbare duurzame energie bieden. De modernisering van de economie en het mainstreamen van klimaatbeleid moeten worden beschouwd als een economische kans voor het scheppen van nieuwe banen en het genereren van groei.

De drie voorzitterschappen zijn voornemens de onderhandelingen over het pakket schone energie af te ronden, evenals over de voorstellen binnen de mobiliteitspakketten, en dan met name de klimaatgerelateerde initiatieven. Daarbij zullen zij voortbouwen op het raamwerk van de energie-unie, waarbij het accent ligt op integratie van de energie-unie in het nationale beleid van de lidstaten en uitvoering van geïntegreerde klimaat- en energieplannen.

Conform de gemeenschappelijke klimaatdoelstellingen zal er werk worden gemaakt van de strategie voor de reductie van broeikasgasemissies in de EU op lange termijn, in overeenstemming met de Overeenkomst van Parijs. In de internationale klimaatonderhandelingen zal de voortrekkersrol van de EU bij de aanpak van klimaatverandering dan ook gewaarborgd blijven. Daarnaast is het belangrijk om in het kader van het EU-beleid ten aanzien van het Noordpoolgebied de roetemissies te verlagen.

V. EEN UNIE VAN VRIJHEID, VEILIGHEID EN RECHT

De huidige strategische richtsnoeren voor de ontwikkeling van een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht lopen met de voltooiing van de institutionele cyclus ten einde, en de drie voorzitterschappen vinden het belangrijk snel gevolg te geven aan de nieuwe richtsnoeren die door de Europese Raad moeten worden opgesteld.

Er is een integrale aanpak van migratie nodig waarbij een effectiever toezicht op de buitengrenzen van de EU, meer extern optreden en de interne aspecten worden gecombineerd overeenkomstig onze beginselen en waarden. Dit is niet alleen een uitdaging voor slechts één lidstaat, maar een uitdaging voor geheel Europa en daarbuiten. Dit beleid moet worden voortgezet en versterkt om te voorkomen dat we weer terugkeren naar de ongecontroleerde stromen van 2015, en om irreguliere migratie langs alle bestaande en nieuwe routes verder in te dammen. Aan alle drie de onderdelen moet worden voortgewerkt, allereerst aan het verhoogde toezicht op de EU-buitengrenzen, mede via de versterking van de Europese grens- en kustwacht, de invoering van de nieuwe informatie-systemen (EES, Etias) en van de nodige kwaliteitscontrolemechanismen, en het uitstippelen van de strategie voor geïntegreerd grensbeheer, waarbij een balans moet worden gevonden tussen veiligheid en vlotte grensoverschrijding. Wat het externe optreden betreft, is het vooral zaak om een echt partnerschap met de herkomst- en doorreislanden te smeden, en daarbij ons externe migratiebeleid in de algehele bilaterale betrekkingen van de EU met derde landen in te bedden, teneinde de diepere oorzaken van migratie aan te pakken. Er zijn verdere inspanningen nodig om het aantal terugkeerders te verhogen, onder meer door de voorstellen voor een doeltreffender en samenhangender Europees terugkeerbeleid en door een hernieuwde blik op het kader voor reguliere migratie, met inbegrip van hervestiging. De drie voorzitterschappen zullen overeenkomstig de conclusies van de Europese Raad bijzondere aandacht besteden aan de routes door het centrale, het westelijke en het oostelijke Middellandse Zeegebied, maar zullen ook alert blijven op mogelijke nieuwe routes. Samenwerking met en steun voor de partners in Afrika, de Westelijke Balkan en Turkije behouden prioriteit. Inzake de interne aspecten stellen de drie voorzitterschappen zich ten doel de hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel tot een goed einde te brengen en in dat verband ook consensus te bereiken over de Dublinverordening.

Ten aanzien van het verhogen van de interne veiligheid van de EU blijven de drie voorzitterschappen hechten aan het versterken van de politieke en justitiële samenwerking, het bestrijden van georganiseerde criminaliteit, waaronder drugshandel en mensenhandel, het opvoeren van terrorismebestrijding, met name bestrijding en voorkoming van radicalisering en extremisme, onder meer door maximaal in te zetten op het verwijderen van terroristische inhoud op het internet. Om dat doel te bereiken moet de interoperabiliteit van informatiesystemen nog verder worden verbeterd. Een bijzonder streven bestaat erin de nodige capaciteit voor het bevorderen van cyberbeveiliging en de bestrijding van cyberrisico's verder te ontwikkelen door betere grensoverschrijdende coördinatie tussen rechtshandavingsinstanties.

Het voorzitterschapstrio onderstreept zijn gehechtheid aan het Schengensysteem en verklaart zich voornemens ervoor te zorgen dat dat goed functioneert en om alle aspecten ervan aan te pakken die van belang zijn voor de instandhouding en de versterking van de Schengenruimte als een van de grootste verworvenheden van de Europese Unie.

Met betrekking tot de samenwerking op het gebied van justitie benadrukt het trio het belang van verdere vooruitgang op het gebied van wederzijdse erkenning. Het trio zal inzetten op verdere bevordering van e-bewijs en e-justitie. Ook zal het aandacht besteden aan het operationaliseren van het EOM en het intensiveren van de samenwerking met OLAF.

De drie voorzitterschappen zullen civielebeschermingsacties stimuleren, ook inzake voorkoming van rampen.

VI. DE UNIE ALS EEN STERKE MONDIALE SPELER

De drie voorzitterschappen zullen samen met de lidstaten intensieve medewerking en ondersteuning bieden aan het werk van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlands en veiligheidsbeleid/vicevoorzitter van de Commissie voor het vooruithelpen van de overeengekomen prioriteiten van de integrale EU-strategie, en daarbij zorgen voor samenhang in het externe beleid van de EU en voor passende en nauwere verbanden tussen het interne en het externe beleid van de Unie.

Zij zullen trachten te bewerkstelligen dat de Unie in de jaren 2021-2027 voorzien zal zijn van de vereiste financierings- en rechtsinstrumenten om die taken uit te voeren. Zij zullen ervoor proberen te zorgen dat de lidstaten zich actief en vol overtuiging achter het buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie scharen, en zullen de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter ondersteunen bij het zoeken naar toenemende convergentie onder de lidstaten op grond van gezamenlijk bepaalde gemeenschappelijke belangen en onderlinge politieke solidariteit.

De prioritaire gebieden omvatten onder meer het volgende:

De drie voorzitterschappen onderstrepen hun gehechtheid aan uitbreiding, een centrale beleidsprioriteit van de Europese Unie, met name omdat zodoende volgens overeengekomen criteria een geloofwaardig toetredingsperspectief geboden wordt aan de landen van de Westelijke Balkan. Turkije is een kandidaat-lidstaat en blijft een cruciale partner voor de EU. Het uitbreidingsbeleid blijft een strategische investering in vrede, democratie, welvaart, veiligheid en stabiliteit in Europa. De Europese kernwaarden omarmen en zich ertoe verbinden blijft een politieke keuze, een keuze die essentieel is voor alle partners die tot de EU willen toetreden. De drie voorzitterschappen wijzen erop dat er in overeenstemming met de hernieuwde consensus inzake uitbreiding rechtvaardige, strenge voorwaarden moeten gelden, naast het beginsel van de eigen merites, gecombineerd met het vermogen, in alle betekenissen, van de EU om nieuwe leden op te nemen. Het trio is verheugd over de aankondiging door Kroatië dat het tijdens zijn voorzitterschap als gastheer voor een top EU-Westelijke Balkan wil optreden. Het trio wijst nogmaals op het belang van een verdere verdieping van de samenwerking in aangelegenheden van buitenlands beleid en verwacht dat de standpunten nog beter worden afgestemd op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) van de EU.

Bevordering van de politieke, economische, sociale en culturele banden tussen de Unie en haar buurlanden in het oosten en het zuiden. De drie voorzitterschappen zullen nauwe medewerking en ondersteuning bieden aan de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter voor het aanpakken van langdurige politieke spanningen, het vergroten van de bestendigheid van de partners tegen externe druk en het garanderen van hun vrijheid om hun eigen diplomatieke keuzen te maken.

Jegens Rusland zal het trio de eensgezinde, op beginselen gebaseerde beleidsaanpak handhaven. Het zal streven naar op samenwerking gebaseerde benaderingen om de veiligheid van de EU-grenzen in stand te houden en de gemeenschappelijke uitdagingen in verband met migratie aan te gaan.

Versterking en ondersteuning van het op regels gebaseerde multilaterale bestel, met een centrale rol voor de VN. Dat houdt met name in dat er in het gehele interne en externe EU-beleid zal worden gewerkt aan de uitvoering van de Agenda 2030, met inbegrip van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen; de bevordering van de mensenrechten, de fundamentele vrijheden en de rechtsstaat; de nakoming van de verplichtingen krachtens de Klimaatovereenkomst van Parijs en het toezicht op de nakoming ervan door de anderen; de follow-up van het mondiaal pact voor veilige, ordelijke en reguliere migratie en van het mondiale pact inzake vluchtelingen, en de aanscherping van de wereldwijde regelingen inzake wapenbeheersing en non-proliferatie, alsmede van akkoorden als het JCPOA, die de Unie veiliger maken. De Unie zal de hervorming van de VN begeleiden en ondersteunen, en zich inzetten voor de geloofwaardigheid en de daadkracht van belangrijke VN-agentschappen. De drie voorzitterschappen zullen steun bieden voor het behoud van de leidende rol die de EU wil blijven spelen in het ontwikkelingsbeleid en de humanitaire hulp. In de context van toenemende handelsspanningen blijven de drie voorzitterschappen vastbesloten om zich in te zetten voor de instandhouding en de verdieping van het op regels gebaseerde multilaterale handelstelsel, en daartoe ook te werken aan de modernisering van de WTO. De drie voorzitterschappen zullen steun verlenen aan het via onderhandelingen tot stand brengen van ambitieuze, hoogwaardige, evenwichtige en wederzijds voordelige handelsakkoorden met belangrijke partners over de hele wereld, die gepaard gaan met politieke overeenkomsten die de waarden en normen van de EU bevorderen en leiden tot meer samenwerking ten aanzien van aangelegenheden van gemeenschappelijk belang. Ook onderstrepen zij hoe belangrijk het is dat overeenkomsten worden uitgevoerd en de verbanden tussen de externe economische betrekkingen en de interne markt worden versterkt.

Versterking van op samenwerking gebaseerde regionale ordes. Daartoe zullen de drie voorzitterschappen nauwe samenwerking en ondersteuning aan de hoge vertegenwoordiger/vice-voorzitter bieden bij het ontwikkelen van nauwere interregionale banden. Die moeten de bilaterale betrekkingen van de EU in onder meer Afrika, Latijns-Amerika, het Caribisch gebied, Azië en de Arabische wereld aanvullen en versterken. Er zal onder andere moeten worden gewerkt aan het afronden van de onderhandelingen over nieuwe regionale overeenkomsten met landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, teneinde de betrekkingen met elke regio te moderniseren en tegelijk het algemene ACS-raamwerk te actualiseren. Ook moet gebruik worden gemaakt van de kansen die zich voordoen door de strategische verschuivingen in Azië; daartoe moet de Unie echter wel worden toegerust om de potentiële uitdagingen aan te kunnen. Dat zal onder meer inhouden dat er nieuwe strategieën moeten komen voor India en Centraal-Azië; dat er meer werk moet worden gemaakt van de uitvoering van de Chinastrategie van de EU, dat de samenwerking inzake veiligheidsbeleid met gelijkgestemde landen moet worden opgevoerd, dat het strategische belang van de Euro-Aziatische connectiviteit wordt onderkend en dat de voornaamste lopende handels- en investeringsonderhandelingen worden afgerond. De Unie zal haar visie op een hernieuwd partnerschap met Afrika, Latijns-Amerika en het Caribisch gebied in de praktijk omzetten.

Ondersteuning van het trans-Atlantische partnerschap en opbouw van coalities met gelijkgestemde geavanceerde economieën. Het trans-Atlantische partnerschap blijft de hoeksteen van veiligheid en welvaart aan beide zijden van de Atlantische Oceaan. De EU zal verder in deze relatie investeren op federaal en alle andere passende niveaus. Andere geavanceerde economieën delen het belang van de Unie bij een effectief op regels gebaseerd systeem, rechtsstatelijkheid, mensenrechten en democratie, en zij zal de samenwerking met hen uitbreiden om vorm te geven aan de toekomst op de grondslag van deze gedeelde belangen. Hiertoe behoort ook dat er een zeer nauw partnerschap met het VK zal worden gesloten na het vertrek van dat land uit de EU.

Vooruitgang boeken inzake veiligheid en defensie op EU-niveau, en versterking van de betrekkingen tussen de EU en de NAVO. Er zijn tijdens de eerste jaren van uitvoering van de integrale EU-strategie al belangrijke besluiten gevallen, en de drie voorzitterschappen zullen de hoge vertegenwoordiger ondersteunen om de uitvoering van PESCO te doen slagen, onder meer door het vraagstuk deelname van derde landen aan te pakken, het CARD-proces te beheren en ervoor te zorgen dat de ontwikkeling van defensievermogens samenhangt met de overeengekomen EU-prioriteiten en hierop wordt afgestemd. De voorzitterschappen benadrukken het belang van uitvoering van het industrieel ontwikkelingsprogramma voor de Europese defensie en van verdere vooruitgang met het Europees Defensiefonds. De voorzitterschappen zullen bijdragen aan de voortgang van de werkzaamheden inzake militaire mobiliteit en aan de versterking van de vermogens van de EU en de lidstaten tot het bestrijden van hybride en cyberdreigingen. Daarnaast zullen zij in het kader van de versterking van het MPCC en het civiele GVDB nauw samenwerken met de hoge vertegenwoordiger en haar werkzaamheden ter zake ondersteunen .

In een snel veranderende wereld vol conflicten dient de Unie te beschikken over doeltreffende werkmethoden, en de nodige veerkracht te ontwikkelen om rechtstreekse bedreigingen van haar belangen aan te pakken, zowel in eigen huis als in derde landen. De drie voorzitterschappen zullen met de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter samenwerken aan alle in verband hiermee rijzende vraagstukken. Daarbij kan het gaan om de verbetering van de manier waarop gemeenschappelijke beoordelingen van landsituaties worden verricht vóór het nemen van belangrijke beleidsbeslissingen, een betere koppeling van financieringsinstrumenten aan politieke prioriteiten, en de verdere verbetering van strategische communicatie en besluitvorming. Zij zullen steun bieden voor een grotere capaciteit van de Unie voor conflictpreventie, bemiddeling en vredesopbouw. Daarnaast moet de Unie, hoewel zij uit overtuiging zal streven naar multilaterale oplossingen voor gemeenschappelijke problemen, er echter ook voor zorgen dat zij beter in staat is om, wanneer het nodig is, op autonome wijze haar belangen veilig te stellen. Ten slotte zullen de drie voorzitterschappen zeer nauw met de Commissie en de hoge vertegenwoordiger/vicevoorzitter samenwerken om te zorgen voor de samenhang van het interne en het externe beleid met het oog op het bouwen van een Unie die beschermt.